

แนวทางการพัฒนาจุดเรียนรู้เพื่อการรวมกลุ่ม
ตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๖.๑ หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ รวมพลังหรือรวมแรงกันในรูปแบบกลุ่มหรือสหกรณ์

ขั้นที่ ๒ นี้ ควรปฏิบัติเมื่อได้ทำตามขั้นที่ ๑ จนพออยู่ พอกิน และพึ่งตนเองได้แล้ว จึงจะเป็นการ “ทำเป็นขั้นตอน” ตามแนวพระราชดำริ ในขั้นนี้เป็นการรวมพลังเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจากขั้นตอนที่ ๑ สามารถพึ่งตนเองได้ มีพอยู่พอกิน และมีผลผลิตเหลือพอที่จะนำมาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว โดยการรวมกลุ่มกันนั้น นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการค้าในรูปแบบของสหกรณ์แล้ว ยังมุ่งประโยชน์เพื่อการ “ดูแลกัน” “พึ่งพาอาศัยกัน” ในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในด้านต่างๆ ๗ ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านการผลิต

การรวมกลุ่มกันของเกษตรกรเพื่อสร้างความร่วมมือกันด้านการผลิต ด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมมือกันในการพัฒนาผลผลิตตั้งแต่ขั้นการเตรียมดิน การจัดการแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตรของทั้งชุมชน ตลอดจนปัจจัยการผลิตอื่นๆ เพื่อให้ทุนลดต่ำลงมากที่สุด

ในการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรนี้ อาจใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเกษตรกรอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการดูแลจัดการดิน และการพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลดี เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด เตรียมพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ โดยจัดทำธนาคารเมล็ดพันธุ์ ธนาคารข้าว ธนาคารปุ๋ย (ที่ได้จากการเลี้ยงหมูและแจกจ่ายพันธุ์ให้เกษตรกรนำไปเลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์และแจกจ่ายต่อๆ กันไป ธนาคารโคกระบือ เพื่อใช้พลังงานทดแทนจากมูลสัตว์ ธนาคารต้นไม้ เป็นต้น)

๒. ด้านการตลาด

เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่างๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น ต้องมีการเก็บข้าวไว้ในเวลาที่เหมาะสม คนโบราณมักสอนลูกหลานว่า “ขายข้าวเดือนสี่จะอับริย จัญไร” ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านในการสอนลูกหลานให้รู้จักเก็บรักษา นอกจากจะเป็นการไล่ความชื้นในข้าวทำให้ข้าวขายได้ราคาดีแล้วยังเป็นการเก็บไว้เพื่อขายให้ได้ราคาดีที่สุดอีกด้วย

นอกจากการเก็บรักษา และการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตแล้ว การรวมกลุ่มกันขายผลผลิตทางการเกษตร เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เกษตรกรสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตจำหน่าย รวมกลุ่มกันนำผลผลิตไปจำหน่ายในงานจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร หรือตลาดนัดขนาดใหญ่ รวมกลุ่มกันสร้างร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว คนเดินทาง หรือรวมกลุ่มกันหาช่องทางเพื่อนำผลผลิตส่งจำหน่ายยังต่างประเทศ ฯลฯ

๓. ด้านการเป็นอยู่

ชุมชนจะเข้มแข็งได้ ต้องมีการร่วมมือ ร่วมใจกันดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนด้วยความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ทั้งด้านปัจจัย ๔ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค หรือการรวมกลุ่มกันทำน้ายา อเนกประสงค์ สบู่ แชมพู น้ายาเช็ดกระจก น้ายาซักผ้า น้ายาล้างจาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

นอกจากนั้นการตั้งร้านค้าสหกรณ์ชุมชนเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยให้คนในชุมชนได้จับใช้สอยสินค้าที่ได้คุณภาพในราคาที่เหมาะสม และผลกำไรที่ได้จากร้านสหกรณ์ชุมชน ยังนำกลับมาแบ่งปันคืนให้กับสมาชิกในชุมชน หรือนำไปขยายผลเป็นกองทุนชุมชนด้านต่างๆ ตลอดจนตั้งกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเพื่อเป็นการพึ่งพาตนเองด้านแหล่งทุนอีกทางหนึ่ง

๔. ด้านสวัสดิการ

การจัดการสาธารณสุขของชุมชน ด้วยการร่วมมือกันจัดหาบริการสวัสดิการสังคมพื้นฐานสำหรับชุมชน เช่น จัดการด้านบริการสาธารณสุขชุมชน บริการด้านสุขอนามัย หรือการตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้ที่เจ็บป่วย ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ โดยมองภาพรวมและการอยู่ร่วมกันของชุมชนเป็นที่ตั้ง

๕. ด้านการศึกษา

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเข้มแข็ง และมีการจัดการด้านเงินทุนหมุนเวียนของชุมชนเองแล้ว สิ่งหนึ่งที่ชุมชนควรให้ความสนใจ คือ การสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาโดยชุมชน ควรมีบทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษาชุมชน มีการจัดหาทุนการศึกษาให้กับลูกหลานชุมชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จัดให้มีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับลูกหลานชุมชนเพื่อสร้างจิตสำนึกของความเป็นสมาชิกในชุมชน และความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมา ตลอดจนถึงเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ

นอกจากนี้ยังสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องกับสมาชิกชุมชน เป็นจุดเรียนรู้ธรรมาภิบาลและฝึกปฏิบัติให้กับเกษตรกรผู้สนใจหลักกิจกรรมธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้านเป็นวิสาหกิจชุมชน การให้บริการด้านการศึกษา

๖. ด้านสังคมและศาสนา

การสืบทอดวัฒนธรรม การส่งต่อประเพณีของแต่ละชุมชนให้กับลูกหลานรุ่นต่อไป จะสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง และความรักสามัคคีในชุมชน ผ่านทางการอนุรักษ์ ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนพิธีการทางศาสนา เน้นให้เห็นความสำคัญของวิถีการทำบุญ ทำทาน โดยมีศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่วัด หรือ ศาสนสถานของแต่ละศาสนาตามที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เลือกลงพื้นที่แรกในการดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเลือกวัดมงคลชัยพัฒนาเป็นที่ตั้ง

การรวมกลุ่มกันของชุมชนในรูปแบบต่างๆ จึงควรให้ความสำคัญกับการฟื้นคืนวิถีชีวิตที่มีศาสนาเป็นแก่น เพื่อสร้างสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรมกำกับ โดยมีชุมชนทำหน้าที่เป็นแกนในการสร้างสรรค์กิจกรรม และกำหนดจารีตขึ้นกำกับพฤติกรรมคนในชุมชน

๗. ด้านพลังงานทดแทน

เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อจัดหาพลังงานทดแทนต่างๆ มาใช้ในชุมชน เช่น การทำไบโอดีเซลชุมชน การผลิตถ่านไม้ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ พลังงานจากมูลสัตว์ โรงไฟฟ้าชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อทดแทนการพึ่งพาพลังงานจากภายนอก เป็นการใชพลังงานในชุมชนที่เหมาะสมกับพื้นที่ และหากปริมาณไฟฟ้าเหลือพอก็สามารถจำหน่ายไฟฟ้าให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมทั้ง ๗ ประการที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะประสบความสำเร็จได้ไม่เพียงพอแต่เฉพาะเกษตรกร หรือคนในชุมชนเท่านั้นที่จะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วม แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชนจะต้องประสานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน โรงเรียนและสถานศึกษา ประชาสังคม และสื่อมวลชน เพื่อเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินโครงการต่างๆ ร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง: สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. **ทฤษฎีใหม่วิถีปฏิบัติของเกษตรกรที่มีที่ดินจำนวนน้อย**. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

๖.๒ แนวทางการพัฒนากระบวนการรวมกลุ่ม

๑. ความสำคัญของการรวมกลุ่ม

เมื่อเกษตรกรตัดสินใจเปลี่ยนวิธีการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีปริมาณหรือคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ เกษตรกรจะต้องพบกับสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ คือ

๑. ความรู้ใหม่เกี่ยวกับพืชหรือสัตว์ ว่าจะมีวิธีการดูแลรักษาอย่างไร จึงจะได้ผลผลิตเป็นอย่างดี
๒. ราคาปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์พืช หรือพันธุ์สัตว์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ ราคาเท่าไร หรือซื้อจำนวนมากรวมกันหลายคน ราคาเท่าไร
๓. การตลาด ผลิตแล้ว ขายที่ไหน ขายอย่างไร ขายจำนวนมากรวมกัน ราคาเท่าไร หรือขายจำนวนน้อยราคาเท่าไร
๔. การจัดการผลิต ถ้าราคาต่ำ ไม่พอใจ จะนำไปแปรรูปผลผลิตได้หรือไม่ หรือถ้าเราตัดคุณภาพคัดแยกขนาด ราคาจะเป็นเท่าไร เป็นต้น

เกษตรกรจะมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม จะพบกับปัญหาใหม่ๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง โดยลำพัง จำเป็นต้องพูดคุยสอบถามเพื่อนบ้านที่มีอาชีพอย่างเดียวกันก่อน จะรอการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่อย่างเดียวคงไม่ทันกาล ดังนั้นเกษตรกร จะต้อง “ช่วยตัวเอง” และ “ช่วยกันเอง” มากขึ้น จึงจำเป็นต้อง “รวมกลุ่ม” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ที่เป็นยุคของการแข่งขันทุกๆ ด้าน ทำให้เกิดการรวมกลุ่มองค์กรต่างๆ มากมายเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง โดยอาศัยพลังของกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มใดที่มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นจะมีพลังอำนาจในการต่อรองสูงกว่ากลุ่มที่อยู่กันอย่างหลวมๆ ดังปรัชญาของการรวมกลุ่มที่ว่า “เสริมสร้างพลังเพื่อการพึ่งพาตนเอง”

๒. ประโยชน์การรวมกลุ่ม

กลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวกัน ของพวกเราเองเป็นไปเพื่อประโยชน์ของพวกเราเอง และพวกเราทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันในกลุ่ม ย่อมสามารถอำนวยความสะดวกแก่เราได้หลายประการ เช่น

๑. เราสามารถเรียนรู้จากกันและกัน และรับความรู้จากเจ้าหน้าที่ที่ร่วมกัน
๒. กลุ่มจะเป็นแหล่งรับความรู้และดำเนินกิจกรรมโครงการจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อประโยชน์ของสมาชิกทุกคน
๓. เราสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งเดิมไม่อาจทำได้โดยลำพังคนใดคนหนึ่ง
๔. กลุ่มจะเป็นองค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง ในการเผยแพร่ความรู้ การให้บริการต่างๆ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการช่วยเหลือเกษตรกรในท้องถิ่น
๕. เราสามารถวางแผนการผลิต และแผนการจำหน่ายผลผลิตหรือแผนการตลาดได้ผลดีกว่าเดิม
๖. เราสามารถขยายกิจกรรมและธุรกิจให้ใหญ่ และแพร่หลายมากขึ้น โดยการเชื่อมประสานกับกลุ่มอื่นๆ มีธุรกิจและจุดประสงค์ร่วมกัน เรียกว่าเครือข่ายธุรกิจ
๗. เราสามารถขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้โดยสะดวก และได้รับความเชื่อถือมากกว่าดำเนินการโดยลำพัง
๘. เราสามารถจัดซื้อหาปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ถูกลงกว่าปกติเพราะเรา “ร่วมกันซื้อ”
๙. เราสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูง เพราะเรา “ร่วมกันขาย”

๓. การรวมกลุ่ม

การรวมกลุ่มไม่ใช่เรื่องยาก เพียงต่อเราต้องรู้ในสิ่งต่อไปนี้

๑. รู้ว่าตัวเองมีปัญหาอะไร รู้ว่าเพื่อนบ้านและครอบครัวใด มีปัญหาและทราบความต้องการ เหมือนกับเราบ้าง

๒. รู้ว่าตัวเองมีความสามารถมากน้อยขนาดไหนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๓. รู้ว่าเพื่อนบ้านคนใดมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดบ้าง หรือมีความสามารถ เฉพาะตัวเรื่องอะไร

๔. รู้ว่าในบรรดาเพื่อนบ้านทั้งหมดของเรา มีใครเข้ากันได้บ้าง

๕. เรากับเพื่อนบ้านที่เข้ากันได้ มีความเห็นตรงกัน ทำการเกษตรอย่างเดียวกัน มีวิธีการผลิต คล้ายคลึงกัน และมีปัญหาอย่างเดียวกัน แล้วนัดประชุมจัดตั้งกลุ่ม เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันโดยการ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ” ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

๖. อย่าลืมเชิญ **เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ** มาเป็นที่ปรึกษา เป็นพี่เลี้ยงช่วยประสานด้านต่างๆ ด้วย

๔. การเตรียมความพร้อมการจัดตั้งกลุ่ม

๑. สร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

- เราในหมู่บ้าน จะต้องสร้างจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง

- เราในหมู่บ้าน จะต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์

แนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม

- ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

๒. เลือกผู้นำ

การจัดเวทีประชาคม เลือกผู้นำกลุ่มให้เป็นประธานกลุ่มหรือหัวหน้ากลุ่ม โดยมีองค์ประชุม ของเวทีประชาคมตามที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำหนดวิธีการเลือกกันเอง เช่น เป็นคนมีความรู้ มีประสบการณ์ ควรมีตำแหน่งอะไรบ้างที่จำเป็น เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ฯลฯ

๓. จำนวนสมาชิกกลุ่มละประมาณ ๘-๑๐ คนหรือมากกว่า ตามความเหมาะสมของพื้นที่และ ศักยภาพของสมาชิก

๔. จัดทำระเบียบ กติกา ข้อบังคับร่วม

เราทุกคนจะต้องมาร่วมกันกำหนดการจัดทำระเบียบ กติกา ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ ของสังคม ให้สมาชิกเข้าใจตรงกันและถือเป็นแนวปฏิบัติและยอมรับร่วมกัน

๕. การสร้างความเข้มแข็ง

เราในฐานะสมาชิกคนแรกของกลุ่ม เราเป็นบุคคลที่สามารถช่วยให้กลุ่มเข้มแข็งได้ ดังนี้

๑. เข้าร่วมประชุมกลุ่มทุกครั้ง

๒. ร่วมแสดงความคิดเห็นโดยเปิดเผย ด้วยบรรยากาศแบบเป็นมิตร หรือแบบสร้างสรรค์

๓. ร่วมกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มยกขึ้นมา

๔. เผยแพร่ความรู้ข่าวสารต่างๆ ที่ได้จากการประชุมกลุ่ม

๕. ปฏิบัติตามมติข้อตกลงของกลุ่ม

๖. กระตุ้นให้ผู้นำกลุ่มหรือเพื่อนสมาชิกปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกิดประโยชน์แก่สมาชิกส่วนใหญ่

๗. ร่วมกับผู้ในกลุ่มและเพื่อนสมาชิกดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องหรือขยายกิจกรรมให้กว้างขึ้น

๘. แนะนำเพื่อนบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกให้เห็นคุณค่าความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

๙. ร่วมจัดทำแผนการดำเนินงานกลุ่ม

๑๐. ติดต่อเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับความรู้ ข่าวสารข้อมูล การผลิต การตลาด การจัดหาปัจจัยและสินเชื่อบางอย่าง

๖. การประชุมกลุ่ม

๖.๑ การประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานเป็นทีม เพราะทุกคนจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความต้องการ การประชุมมีประโยชน์หลายประการ คือ

- เป็นการระดมสมองและประสบการณ์ที่ดี ของสมาชิกมาใช้ประโยชน์
- สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ดีของสมาชิกมาใช้ประโยชน์และสมาชิกจะได้รับรู้ รวมทั้งประสบการณ์ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน
- ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันในระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม
- ทำให้เกิดความผูกพัน ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความร่วมมือร่วมใจ สร้างความพร้อมเพรียงและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๖.๒ หลักการประชุม

- มีการเตรียมวาระการประชุม หรือหัวข้อการประชุมไว้ล่วงหน้า รวมทั้งเอกสารประกอบแจกล่วงหน้า
- กำหนดและจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อม
- ควรเปิด - ปิดการประชุมให้ตรงเวลาตามที่กำหนด
- ผู้นำกลุ่มหรือประธานในที่ประชุมต้องเตรียมข้อมูลให้ดี
- ผู้นำกลุ่มหรือประธานในที่ประชุม จะต้องควบคุมการอภิปรายและหลีกเลี่ยง การโต้เถียง ทะเลาะวิวาท รวมทั้งการพูดแบบผูกขาดคนเดียว งดการพูดนอกเรื่องไม่เข้าประเด็น

๖.๓ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก

๑. เข้าร่วมการประชุมและแสดงความคิดเห็น
๒. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการดำเนินงานต่างๆ ของกลุ่ม
๓. นำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงอาชีพเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่น
๔. ร่วมกำหนดและปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม

๖.๔ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะผู้นำกลุ่ม ควรตั้งผู้ร่วมงานขึ้นมาเพื่อช่วยประสานการดำเนินงานเรียกว่า คณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนกลุ่มโดยมีตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญ คือ ประธาน และเลขานุการ

ประธาน บทบาทหน้าที่

- เป็นประธานในที่ประชุม
- จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- กระจายข่าวสารไปสู่สมาชิก
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานตามมติที่ประชุม

เลขานุการ บทบาทหน้าที่

- จดรายงานการประชุม
- ปฏิบัติงานตามที่ประธานและที่ประชุมมอบหมาย

(ตัวอย่างแบบรายงานการประชุม)

รายงานการประชุม.....

ครั้งที่.....

เมื่อ.....

ณ .....

ผู้มาประชุม

ผู้ไม่มาประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

เริ่มประชุม

(ข้อความ).....

.....

.....

.....

เลิกประชุม

.....

ผู้จดยานการประชุม

๖.๕ คำอธิบายแบบรายงานการประชุม

รายงานการประชุมคือ การบันทึกความคิดเห็นของผู้มาประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม และมติของที่ประชุมไว้เป็นหลักฐาน โดยกรอกรายละเอียด ดังนี้

๑. รายงานการประชุม	ให้ลงชื่อคณะที่ประชุมหรือชื่อการประชุมนั้น
๒. ครั้งที่	ให้ลงครั้งที่ประชุม
๓. เมื่อ	ให้ลงวัน เดือน ปีที่ประชุม
๔. ณ	ให้ลงสถานที่ที่ประชุม
๕. ผู้มาประชุม	ให้ลงชื่อ และหรือตำแหน่งของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ประชุมซึ่งมาประชุมใน กรณีที่มีผู้มาประชุมแทนให้ลงชื่อผู้มาประชุมแทนและลงว่ามาประชุมแทน ผู้ใดหรือตำแหน่งใด
๖. ผู้ไม่มาประชุม	ให้ลงชื่อ และหรือตำแหน่งของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ประชุมซึ่งมิได้มาประชุมพร้อมทั้งบอกเหตุผล (ถ้ามี)
๗. ผู้เข้าร่วมประชุม	ให้ลงชื่อ และหรือตำแหน่งของผู้ที่มีได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ประชุม ซึ่งได้เข้าร่วมการประชุม (ถ้ามี)
๘. เริ่มประชุมเวลา	ให้ลงเวลาที่เริ่มประชุม

๙. ข้อความ	ให้บันทึกข้อความที่ประชุม โดยปกติให้เริ่มต้นด้วยประธานกล่าวเปิดประชุมและเรื่องที่ประชุม กับมติหรือข้อสรุปของที่ประชุมในแต่ละเรื่องตามลำดับ
๑๐. เลิกประชุมเวลา	ให้ลงเวลาที่เลิกประชุม
๑๑. ผู้จัดรายงานการประชุม	ให้ลงชื่อผู้จัดรายงานการประชุมครั้งนั้น

๗. กองทุนของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

๗.๑ ความหมายของกองทุน

“กองทุน” หรือในที่นี้อาจเรียกว่า “เงินทุน” เพื่อให้เข้าใจง่ายขอเรียกว่า “กองทุน” ซึ่งหมายถึงแหล่งรวมทุนและ ทรัพยากรปัจจัย เช่น เงิน พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่สามารถตีมูลค่าเป็นเงินได้ สามารถนำใช้หมุนเวียนเพื่อดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์นั้น เช่น กองทุนเพื่อการผลิต กองทุนเพื่อการแปรรูป กองทุนปุ๋ย กองทุนผู้ปลูกสับปะรด กองทุนอาหาร กองทุนหมู่บ้าน กองทุนเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ฯลฯ เป็นต้น

๗.๒ ความสำคัญของกองทุน

โดยปกติทั่วไปแล้ว โครงการกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาอาชีพของหน่วยงานต่างๆ มักจะมีการสนับสนุนเงินหรือวัสดุปัจจัยการผลิต ตามกิจกรรมในลักษณะ การให้เปล่าแก่เกษตรกร เราสามารถนำมาเป็นทุนริเริ่มดำเนินงานในรูปกองทุนให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างเสริมรายได้ เพิ่มขยายปริมาณผลิตผล หรือผลิตภัณท์ในปัดได้ หรือเพื่อใช้ในการบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ในกรณีที่หน่วยงานรัฐไม่มีเงินสนับสนุนในปีต่อมา จึงมีความจำเป็นที่ชุมชนจักต้องเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

นอกจากนี้ เราที่อยู่ในชุมชนจักได้เรียนรู้การบริหาร การจัดกองทุนโดยชุมชนเพื่อชุมชน ทำให้เกิดความพร้อมในการพัฒนาโครงการอื่นๆ ต่อไป

๗.๓ ตั้งกองทุนได้อย่างไร

การเตรียมความพร้อม

ก่อนอื่นเราเกษตรกรด้วยกันเอง จะต้องเริ่มจากการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม โดยจัดเวทีเกษตรกร เพื่อแสดงความคิดเห็น เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจว่ามีโครงการกิจกรรมจากหน่วยงานองค์กรใดบ้าง ที่สามารถริเริ่มจัดตั้งเป็นกองทุนได้ แล้วติดต่อเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุน และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาเพื่อสร้าง ๓ สร้าง คือ

๑. สร้างจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน
๒. สร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนของตนเอง
๓. สร้างความยั่งยืนของกองทุนให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน

๗.๔ การบริหารกองทุน

เราจะบริหารกองทุนจากงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ได้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานกองทุนซึ่งเราทุกต้องตั้งกติกาข้อตกลงร่วมกัน ตามเงื่อนไขของมติที่ประชุมกลุ่มในเรื่องต่างๆ เช่น

- การคัดเลือกหรือเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน
- การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
- การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน

- กำหนดบทบาทสมาชิก
- การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน
- อื่นๆ ถ้ามี

๒. การบริหารเงิน ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของมติที่ประชุม เช่น

- เก็บรักษา
  - แต่งตั้งกรรมการอย่างน้อย ๓ คน เปิดบัญชี
  - เก็บเงินไว้ได้ไม่เกิน...วัน
  - การเบิกเงิน
- การกู้ยืม
  - การจัดทำบัญชีกู้ยืม
  - กำหนดวงเงินกู้ยืม
  - เงื่อนไขการให้กู้
- การส่งคืน
  - การกำหนดระยะเวลา
  - วงเงิน

๓. การจัดการด้านผลประโยชน์

- การวางเงื่อนไขให้การสนับสนุน
- เงินที่ได้จากการจำหน่ายผลผลิต
- ผลประโยชน์ที่ได้รับของกลุ่ม
- เงินสมทบจากสมาชิกหรือกลุ่มต่างๆ
- ผลประโยชน์จากเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก
- เงินจากการจัดงานหรือทำกิจกรรมของกลุ่ม
- การเพิ่มเป็นเงินทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในปีต่อไป
- การปันผลให้สมาชิกตามหุ้น (ถ้ามี)
- การดำเนินการของคณะกรรมการ
- ค่าช่วยเหลือสวัสดิการของสมาชิก
- ค่าช่วยเหลือสังคมและสาธารณะประโยชน์